

בש"פ 7342/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7342/19

לפני: כבוד השופטת י' וילנר

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום
3.11.2019 במ"ת 30080-06-19, שניתנה על ידי
כב' השופט א' רובין

תאריך הישיבה: ט"ו בחשון התש"ף (13.11.2019)

בשם העורר: עו"ד אמיר נבון

בשם המשיבה: עו"ד חיים שוייצר

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' רובין) במ"ת 30080-06-19 מיום 3.11.2019, בגדרה דחה בית המשפט המחוזי את בקשת העורר לעיין מחדש בתנאי מעצרו ולשחררו לחלופת מעצר, והותיר על כנה את ההחלטה לעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. ביום 14.6.2019 הוגש כתב אישום נגד העורר המייחס לו עבירה של אונס בבת משפחה ומעשה מגונה בבת משפחה. על-פי כתב האישום, ביום 30.6.2018 או בסמוך לכך, אנס העורר את אחייניתו בת ה-11 (להלן: המתלוננת) בביתה, וזאת לאחר שקשר את ידיה ואת רגליה למסגרת המיטה, וסכר את פיה באמצעות נייר דבק. כעבור כשנה, ביום 3.5.2019 או בסמוך לכך, המתלוננת הגיעה אל ביתה, ראתה את העורר ואיבדה את הכרתה. העורר לקח את המתלוננת אל אחד החדרים, הפשיטה מבגדיה התחתונים, כך שנותרה עירומה בפלג גופה התחתון. כשהתעוררה, הייתה המתלוננת לבדה בחדר. בגין מעשים אלה הואשם העורר בעבירה של אונס בבת משפחה שטרם מלאו לה שש עשרה שנים לפי סעיף 351(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 בנסיבות סעיפים 345(א)(1) ו-345(ב)(1) לחוק העונשין; וכן, בעבירה של מעשה מגונה בבת משפחה שטרם מלאו לה שש עשרה שנים לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין בנסיבות סעיפים 348(ב), 345(א)(1) ו-345(ב)(1) לחוק העונשין.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה לבית המשפט המחוזי בקשה להורות על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטה מיום 1.7.2019 (מ"ת 30080-06-19; כב' השופט א' רובין) קבע בית המשפט המחוזי כי חרף הסתירות והתמיהות עליהן הצביע בא-כוח העורר, די בראיות הקיימות כדי לקבוע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר בנוגד לאישום המרכזי באונס המתלוננת. עוד צוין שהסתירות עליהן הצביע בא-כוח העורר הן ברובן לא מהותיות, וכי טיב מעשיו של העורר ונסיבות ביצועם מלמדים על מסוכנות המקימה עילת מעצר. עם זאת, בית המשפט המחוזי ציין כי "קיים כרסום מסוים בעוצמת הראיות לכאורה", ומשכך הפנה את העורר לקבלת תסקיר מעצר, לשם בחינת חלופת מעצר בעניינו וכמו גם אפשרות לעצרו בפיקוח אלקטרוני.

4. ביום 21.7.2019 התקבל תסקיר מעצר כאמור, בגדרו התייחס שירות המבחן למסוכנות הנשקפת מן העורר ובחן את חלופת המעצר המוצעת, בגדרה ביקש העורר להשתחרר לביתו בפיקוח בני משפחתו. שירות המבחן ציין כי להתרשמותו, על אף תפקודו היציב והתקין של העורר לאורך השנים, קיים סיכון להישנות ביצוע עבירות מין מצדו, ומשכך בא בהמלצה שלא לשחררו לחלופת מעצר. זאת, בשים לב לעברו הפלילי של העורר, הכולל הרשעה בביצוע עבירת אלימות זוגית, תוך קושי ליטול אחריות על התנהלותו דאז, וכן להיעדר היכולת של המפקחים המוצעים לצמצם את הסיכון הנשקף ממנו. עוד צוין בתסקיר כי ניכר שהעורר נעדר אמפתיה ביחס למצבה המורכב של הקטינה.

לאחר מכן, ביום 6.8.2019, התקבל תסקיר מעצר משלים לשם בחינת חלופת מעצר נוספת אשר הוצעה מטעם העורר ולאפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני בבית חמותו וגיסו וזאת בפיקוח בני משפחה אחרים מאלו שנבחנו במסגרת התסקיר הראשון. במסגרת התסקיר המשלים האמור, העריך שירות המבחן כי נוכח חומרת העבירות המיוחסות לעורר, ובשים לב לכך שהוא שולל כל אפשרות להשתלבות בהליך טיפולי ייעודי, לא ניתן להפחית את מסוכנותו על-ידי חלופת המעצר המוצעת או בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני. אף לגבי המפקחים המוצעים נקבע כי חלק מהם יתקשו להתמודד עם הקשיים אשר עלולים להיווצר בתקופת חלופת המעצר, וכי הם יתקשו לשמש כגורמים ממתנים וסמכותיים עבור העורר.

5. בהמשך לכך, בהחלטה מיום 8.8.2019 (מ"ת 30080-06-19; כב' השופט ר' יעקובי), הורה בית המשפט

המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, וזאת משנקבע כי, הגם שאין לזקוף לחובת העורר את הימנעותו מהודאה באישומים המיוחסים לו, הרי שעניינו אינו מעלה כל הצדקה לסטות מהמלצות שירות המבחן בתסקירו האמורים.

6. ביום 1.9.2019, הוגשה מטעם העורר בקשה לעיין חוזר בתנאי מעצרו, בגדרה הציע חלופת מעצר נוספת במקום מרוחק יותר ממקום ביצוע העבירות המיוחסות לו. בעקבות כך, ביום 15.9.2019 הורה בית המשפט המחוזי על הפנייתו של העורר לקבלת תסקיר מעצר משלים לצורך בחינת התאמתה של חלופת המעצר המוצעת. ביום 7.10.2019 התקבל התסקיר המשלים, בו ציין שירות המבחן כי המפקחים המוצעים מבינים את האחריות הנדרשת מהם בתפקיד הפיקוח ונכונים לציית לחוק. לצד זאת, הערכת שירות המבחן הייתה כי הם אינם ערים באופן מספק לסיכון במצבו של העורר ולמצבי סיכון אשר עלולים להתעורר בתקופת הפיקוח לפגיעה במתלוננת או באחרות. עוד צוין כי בהעדר שילובו של העורר בטיפול אשר יעמיק בצרכיו ובנסיבות שקדמו למעצרו, הסיכון להתנהלות מינית פוגענית הנשקף ממנו לא יפחת. לנוכח כל האמור, המליץ שירות המבחן שלא לשחרר את העורר ממעצר מאחורי סורג ובריה.

7. בהמשך לכך, בהחלטה מיום 3.11.2019 דחה בית המשפט המחוזי את בקשת העורר לעיין מחדש בתנאי מעצרו ולשחררו לחלופת מעצר. בהחלטתו, קבע בית המשפט המחוזי כי חומרת העבירות המיוחסות לעורר ונסיבות ביצוען מלמדות על מסוכנות הרבה הנשקפת ממנו, אשר אינה מצדיקה לסטות מהמלצת שירות המבחן שלא לשחררו לחלופת מעצר, וזאת חרף החולשה הקיימת בעוצמת הראיות לכאורה. עוד ציין בית המשפט המחוזי כי התרשמות שירות המבחן ביחס למסוכנותו של העורר "לא נובעת מהעובדה שהוא מכחיש את המיוחס לו", וכי שירות המבחן הביא במניין שיקוליו את עברו הפלילי של העורר, ובכלל הרשעה בביצוע עבירת אלימות זוגית, וכמו גם את היעדר האמפתיה מצדו למצבה של הקטינה. בשים לב לכל אלה, קבע בית המשפט המחוזי כי מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו יעמוד בעינו.

על החלטה זו נסוב הערר שלפניי.

טענות הצדדים

8. בעררו, חוזר העורר על עיקרי טענותיו בבית המשפט המחוזי, ומוסיף כי לא ניתן משקל מספיק לקביעתו של בית המשפט המחוזי בדבר קיומה של חולשה ראייתית בתיק; לריחוקה הגאוגרפי של חלופת המעצר המוצעת ממקום מגוריה של המתלוננת; ולהתרשמותו החיובית של שירות המבחן מהמפקחים האחרונים שהוצעו. אשר לקביעת שירות המבחן בתסקירו כי בהיעדר שילובו של העורר בהליך טיפולי ייעודי לא ניתן להפחית את מסוכנותו, טוען העורר כי לא ניתן לזקוף לחובתו את עמידתו על חפותו, וכי אין הליך טיפולי שהוא יכול להשתלב בו כאשר עמדת המוצא שלו היא כי הוא כופר במעשים המיוחסים לו.

9. במסגרת הדיון שהתקיים לפניי ביום 13.11.2019 טענה המשיבה, בעיקרו של דבר, כי לנוכח המעשים

החמורים המיוחסים לעורר, לא ניתן להפחית את המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו בהיעדר השתלבותו בהליך טיפולי. זאת, בשים לב אף לעברו הפלילי של העורר וכמו גם למצבה של הקטינה. עוד ציינה המשיבה כי היא חולקת על קביעת בית המשפט המחוזי בהחלטתו מיום 1.7.2019 בדבר כרסום בראיות.

דין והכרעה

10. לאחר שמיעת טענות הצדדים והעיון בערר ובנספחים, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו להידחות.

כידוע, על המבקש לעיין מחדש בהחלטה הנוגעת לתנאי מעצר להראות כי חל שינוי נסיבות מהותי וממשי ממועד מתן ההחלטה או כי התגלה מאז מידע משמעותי חדש (ראו: סעיף 52(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996; בש"פ 966/16 זידאן נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (28.2.2016); בש"פ 103/18 ואזנה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (29.1.2018); בש"פ 6146/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (25.9.2019)). בעניינינו, לא עלה בידי העורר להראות כי מאז החלטת בית המשפט המחוזי מיום 8.8.2019 – בגדרה הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו – חל שינוי נסיבות אשר מצדיק את שינוי ההחלטה. ההתפתחות היחידה שאירעה בין שתי ההחלטות היא התסקיר המשלים הנוסף שהוגש, ואשר בחן חלופת מעצר נוספת שהציע העורר. ואולם, על-אף שבתסקיר זה ההתרשמות של שירות המבחן מהמפקחים המוצעים הייתה חיובית מעט יותר לעומת התסקירים הקודמים, הרי שאף בו ההערכה הייתה כי המפקחים המוצעים אינם ערים באופן מספק לסיכון במצבו של העורר ולמצבי סיכון שעלולים לעלות בתקופת הפיקוח. במצב דברים זה, לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי לדחות את בקשת העורר לעיון נוסף בהחלטת המעצר בעניינינו.

11. אעיר עוד כי אמנם יש טעם בטענתו של העורר לפיה אין לזקוף לחובתו את העמידה על חפותו ואת הקושי במציאת הליך טיפולי המתאים בנסיבות אלה. מובן כי לעורר עומדת הזכות לכפור באישומים נגדו, וכי עובדה זו כשלעצמה לא תיחשב כגורם המגביר את מסוכנותו. לצד זאת, העובדה שנאשם עומד על חפותו גם אינה יכולה לשמש כ"מגן" מפני הערכת המסוכנות, ככל שהיא תבוסס על נתונים נוספים. ואמנם, בעניינינו, כפי שצוין באופן מפורש בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, התרשמות שירות המבחן מהמסוכנות הגלומה בעורר לא נבעה אך מהכחשתו את המיוחס לו והקושי בשילובו בהליך טיפולי, אלא התבססה גם על אדנים אחרים – ובהם עברו הפלילי ושלילת כל היבט בעייתי אף ביחס לאירוע בגינו הורשע בעבר. לכך יש לצרף את ההתרשמות של שירות המבחן מהמפקחים כאמור לעיל, ואת קביעתו של בית המשפט המחוזי בדבר קיומן של ראיות לכאורה לאישומו של העורר במעשה האונס במתלוננת והמסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו לנוכח חומרת נסיבות המעשה. לנוכח כל האמור, לא ראיתי להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

12. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ' בחשוון התש"ף (18.11.2019).

ש ו פ ט ת
